

KOSMORAMAS blå BOG

NINOTCHKA, sovjetruss. statstjenestemand, f. omk. 1903. Født og opvokset i små kår i tsaritidens Rusland bliver N. voksen med oktoberrevolutionen, som hun deltager i med en begejstring og kampiver, der ellers traditionelt er forbeholdt mandkønnet. Sin handlekraft bringer hun med sig ind i fredens mindre militante genopbygningsarbejde. Også det kalder på den kompromisløse idealist i hende. Med en ubestikkelig, ensidig og altid strengt saglig alvor stiller hun sin hele eminente dygtighed i det nye samfunds tjeneste, uden tanke for de store personlige afsavn, som systemet kræver af sine medarbejdere. Hun er med i den moralske avantgarde, som har valgt den eneste rette vej, og som derfor med en iver, der kan udarte til dømmesyg, bekæmper enhver tilbøjelighed hos sig selv og andre for behagelige sidespring, der kan sinke revolutionens virkeliggørelse. N. er et hengivent og pligtro medlem af partiet og når i løbet af 30'erne frem til en betroet post indenfor statsadministrationen, hvor hendes arbejdermoral og politiske pålidelighed betragtes som absolut skudsikker. Tilliden til hende er så stor, at hun bliver den udvalgte, der sendes til



sydens Paris for at retlede tre mindre viljestærke kolleger, da de er plumpet i det lokkende vestkapitalistiske søle under forsøg på at skaffe landet penge ved at sælge en samling konfiskerede fyrstindejuveler. Ingen kan blive mere forbavset over hendes svagheit end N. selv, da hun viser sig ikke at være sine overordnede kommissærtilidværdig. Da kammerat N. overgiver sig betingelsesløst til sin uforudsete

forelskelse i en kapitalistisk fortidslevning som grev Léon d'Algout, er det ikke blot helt nye følelseserfaringer, der åbner sig for hende, men også en helt uventet moralsk konflikt hun sættes i. Valget mellem pligt og kærlighed kommer i den grad bag på hende, at hun lammes, og hun, den ellers så målbevidste og handledygtige, formår ikke at løse dette personlige dilemma. I stedet for løses det for hende ved pression fra hendes medbejlerske til grevens gunst, således at pligten tilsyneladende går af med sejren på kærlighedens bekostning. I hvert fald vender N. tilbage til Moskva med sin mission fuldført og den officielle tillid intakt – dog kun for at erfare, at de parisiske dage har rejst et slagsmål mellem kommissæren og kvinden i hende, en duel, som venter på sin endelige, men forud givne afgørelse til den dag, en ny betroet mission fører hende udenlands og dermed inden for Léons rækkevidde. Det er tilsyneladende et let valg for N., da hun i Konstantinopel giver greven sit ja og dermed siger Sovjet farvel for altid. Men med sin høje moral og sine stærke følelser er N. ikke den, der uden videre kaster vrage på fortiden. Vi gætter på, at skruderne er dukket op i hende mange gange i

hendes nye nemmere tilværelse. Med mindre hun da har fået gjort greven til kommunist. (*Greta Garbo i Lubitschs „Ninotschka“, 1939*).

OBUKOF, FEDJA, russ. bondeknøs, f. ca. 1890-95 i en eller anden fattig landsby i Novgorod-gouvernementet, hvor han vokser op i den nød og usseldom, som er hans klasses skæbne på denne tid. En snes år gammel arbejder han som daglejer for en bonde, der selv dårlig nok kan skrabe sammen til det daglige brød til sig og sine. I 1914 må F. O. drage til storstaden St. Petersburg for at søge arbejde – bondens brød rækker ikke både til arbejderen og den sidste uønskede familieførelse. Vandrigen fra Novgorod-steppen til tsarens by flytter Fedja fra den folkelige anonymitet midt ind i samtidshistoriens heksekedel – i ham alene gennemlevs nu hele proletarietets udvikling fra magtesløs underkastelse til magtfuld handling. F. O. kommer til St. Petersburg med eet eneste ønske og mål: at skaffe sig selv et arbejde der kan give ham til livets ophold. Hjemmefra er han vænnet til at betragte arbejdet som en nåde og ikke som en ret – derfor er han uden forudsætninger for at forstå den faglige kamp, som hans logivært, Morosof, der er tilidsmand på de store Lebedef-fabrikker, står midt i. Fejda er ikke dum, men han er uoplyst, hans horisont er akkurat så snæver, som



hans fattigdom og hjælpeløse ensomhed har gjort den. Han tager ikke parti for andre end sig selv, da han intetanende anmelder Morosof som hovedmanden i en strejke mod længere arbejdstid. Den politiske handling ligger helt uden for hans forestillingskreds – endnu. Men gennem forræderiet mod sin vilje vækkes proletarens klassebevidsthed i bondedrenge fra de vide stepper. Endnu mangler hans handlekraft den kanalisering, der kan give den virkning og hensigt: i vildt raseri går han ene mand til direkte korporlig aktion mod den i hans øjne egentlige skyldige i den forbyrdelse han har begået, storkapitalisten Lebedef. F. O. mangler med andre ord den belæring, der skal gøre *solidariteten* levende for ham som virkelighed og nødvendighed. Denne belæring venter ham, da krigen bryder ud i 1914, og han fra fængslet tvinges til at gå frivilligt med i tsarhæren. I tre år kæmper Fedja som menig i kejsertropperne – indtil oktoberrevolutionen bryder ud i 1917. Da er han uden tvivl og tøven en af dem, der vender våbnene mod underkuelsens håndlangere, officererne. Som deltager i revolutionens endelige triumf, den røde storm på Vinterpaladset, fuldbyrder F. O., proletaren uden håb og fremtid, sin modning til et politisk tænkende og handlende menneske. (*J. Tjuvilev i Pudovkins „St. Petersburgs sidste dage“, 1927*).